

รายงานสถานการณ์ประมงยุโรปเดือนธันวาคม 2562¹

ปิติชาติ ไชยเสนา
เศรษฐกรปฏิบัติการ

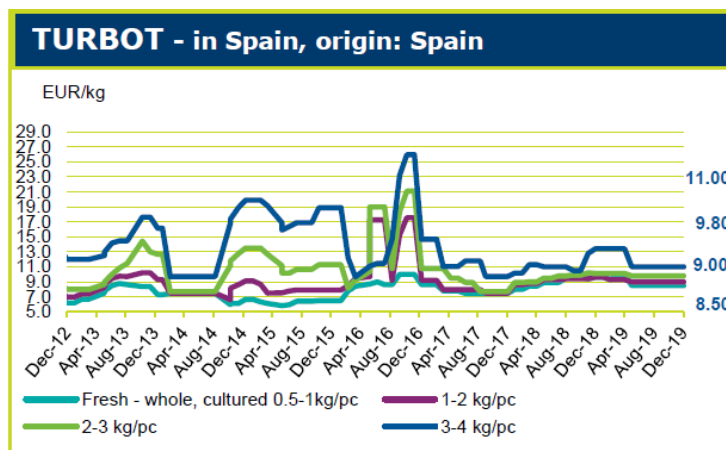
แนวโน้มสถานการณ์ประมงยุโรป

การค้าอาหารทะเลในยุโรปคึกคักในช่วงเทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่ ช่วงต้นเดือนธันวาคมมีคำสั่งซื้อจากยุโรปปริมาณมาก ราคาปลาหน้าดินและปลาเซลมอนสูงขึ้น มีการสต็อกสินค้ากักไว้ในห้องเย็นปริมาณมาก ทำให้ราคายังคงที่ ถึงแม้จะมีความต้องการสูงในช่วงนี้ ราคาทูน่ายังคงต่ำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้บริโภคในยุโรปมีความต้องการสินค้าทูน่ากระป๋องลดลง สำหรับหมึกซึ่งเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมในช่วงฤดูร้อน ทำให้ยอดขายในช่วงนี้ค่อนข้างจำกัด และราคาหมึกสาย (octopus) ลดลงจากที่เคยขึ้นไปสูงมากช่วงกลางปี 2562

ปลาหน้าดิน (Ground fish)

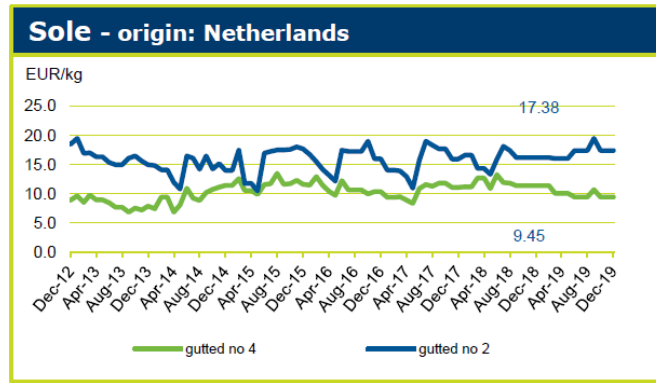
ผลผลิตปลาหน้าดินมีจำกัดตามฤดูกาล สภาพอากาศไม่ดีส่งผลกระทบต่อปริมาณการจับ ปริมาณปลาคอดแอตแลนติกมีน้อย ผู้ค้าจึงหันไปนำเข้าปลาคอดแปซิฟิกมาทดแทน โดยทั่วไปราคาสูงแต่ยังมีเสถียรภาพ คาดว่าปีหน้าจะมีทิศทางที่ดีขึ้น โดยในปี 2563 โคเวตาการจับปลาคอดเพิ่มขึ้นจากปี 2562 อีกร้อยละ 2 เป็นปริมาณ 738,000 ตัน โคเวตาจับปลา haddock เพิ่มร้อยละ 25 เป็น 215,000 ตัน ดังนั้นคาดว่าปลาหน้าดินจะเข้าสู่ตลาดยุโรปเพิ่มมากขึ้น

ช่วงเทศกาลคริสต์มาสยอดขายปลาคอดหมึกเกลือ (bacalao) จะสูงสุด ตลาดหลักได้แก่ ประเทศทางตอนใต้ของยุโรป เช่นโปรตุเกส อิตาลี และสเปน ปลาคอดแปซิฟิกฟิลเลหมึกเกลือ (*Gadus microcephalus*) ที่ทำจากวัตถุดิบปลาแซ่แข็ง ยังคงมีราคาสูง และคาดว่าจะสูงขึ้นในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ปริมาณปลาคอดแอตแลนติกฟิลเลหมึกเกลือ (*Gadus morhua*) ทำจากวัตถุดิบปลาสดจากหมู่เกาะฟาโรและไอซ์แลนด์ คงเหลือน้อย ขณะที่สเปนมีความต้องการสินค้ามาก ราคาและปริมาณปลา turbot ซึ่งไม่เป็นที่นิยมนักในช่วงเทศกาล ยังคงที่และมีเสถียรภาพ

แผนภูมิที่ 1 แนวโน้มราคาปลา turbot จากสเปน

¹ European Price Report Issue 1/2018, January 2018. Rome, Italy.

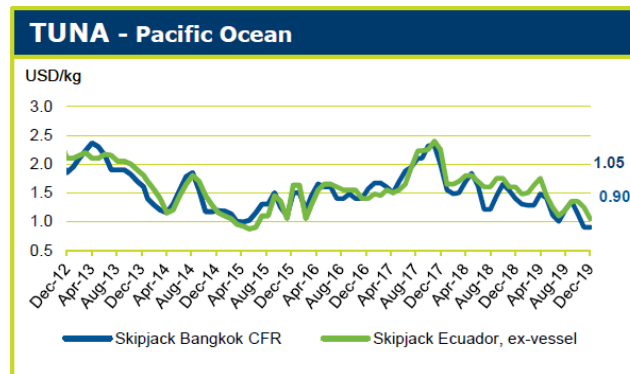
แผนภูมิที่ 2 แนวโน้มราคาปลา Sole จากเนเธอร์แลนด์

ปลาทูน่า (Tuna-Billfishes)

การทำประมงทูน่าในแปซิฟิกตะวันตก และแปซิฟิกตอนกลางยังคงต่ำ เรือขนถ่ายที่ไปยังประเทศไทย ลดจำนวนลง สินค้าทูน่าคงเหลือ ณ โรงงานแปรรูปไทยยังคงมีเพียงพอ และโรงงานส่วนใหญ่ปิดเป็นเวลา 1 สัปดาห์ในช่วงเทศกาลปีใหม่ ราคาทูน่าสคิปแจ็กยังคงที่ ที่ระดับราคาต่ำ

การทำประมงทูน่าในมหาสมุทรอินเดียสำหรับเรือที่ยังมีโควตาจับทูน่าครีบลีงเหลืออยู่ มีการจับได้ระดับปานกลางถึงดี แต่การลงแรงประมงโดยรวมยังคงต่ำ เนื่องจากเรือหลายลำหยุดทำประมงจนถึงสิ้นปี ราคาทูน่าสคิปแจ็กลดลงเล็กน้อย ขณะที่ราคาทูน่าครีบลีงเพิ่มขึ้น เนื่องจากจับได้น้อย

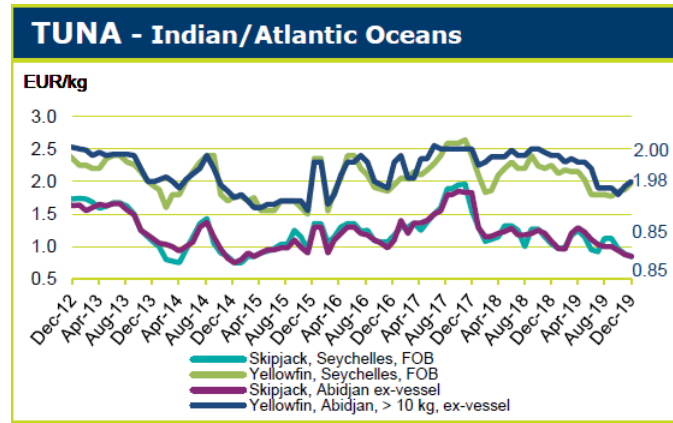
ประกาศห้ามจับสัตว์น้ำ รอบที่ 2 ของ IATTC² บริเวณแปซิฟิกตะวันออก มีผลไปจนถึง 19 มกราคม 2563 วัตถุประสงค์ทูน่าคงเหลือในโรงงานท้องถิ่นอยู่ในระดับดี เรือขนถ่ายและตู้สินค้ามาจากมหาสมุทรอื่นๆ ราคาทูน่าสคิปแจ็กยังคงลดลง แต่ยังคงน่าดึงดูดกว่าเมื่อเทียบกับระดับราคาที่ตลาดกรุงเทพฯ

แผนภูมิที่ 3 แนวโน้มราคาปลาทูน่าท้องแถบจากกรุงเทพฯ (ราคา CFR) และเอกวาดอร์ (ราคาสินค้าหน้าท่า)

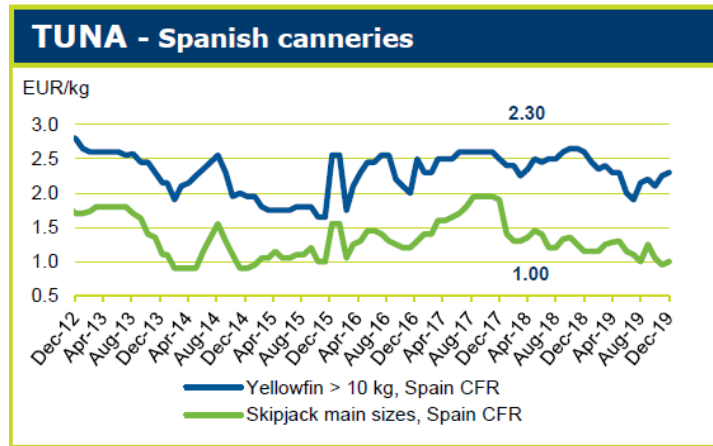
² IATTC Inter-American Tropical Tuna Commission คณะกรรมาธิการทูน่าเขตทวีปอเมริกา

อัตราการจับในมหาสมุทรแอตแลนติกยังคงต่ำ วัตถุดิบที่นำมากงเหลือในโรงงานแปรรูปท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ราคาทูน่าสคิปแจ็คลดลงเล็กน้อย ขณะที่ราคาทูน่าครีบลีโองเพิ่มขึ้น เนื่องจากการจับลดลง

แผนภูมิที่ 4 แนวโน้มราคาปลาทูน่าสคิปแจ็คและทูน่าครีบลีโองจากมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแอตแลนติก

ราคาทูน่าในยุโรปกลับมาสูงขึ้น เนื่องจากวัตถุดิบจากทั้งมหาสมุทรอินเดีย และมหาสมุทรแอตแลนติกลดลง ราคาทูน่าครีบลีโองกำลังเพิ่มขึ้น ขณะที่ราคาเนื้อทูน่าลอยน้ปปรุงสุกยังคงที่

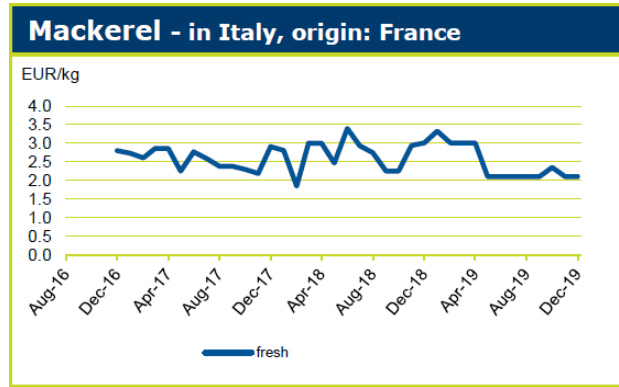

แผนภูมิที่ 5 แนวโน้มราคาเนื้อทูน่าท้องแถบและครีบลีโองในตลาดสเปน

ปลาฉิวน้ำขนาดเล็ก (Small Pelagics)

โควตาการทำประมงปลาแม็คเคอเรล ในปี 2563 ทางตะวันออกเฉียงเหนือของมหาสมุทรแอตแลนติก คิดเป็นปริมาณ 922,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 41 จากปี 2562 ส่งผลดีต่อกองเรือประมงจากสหภาพยุโรป นอร์เวย์ หมู่เกาะฟาโร แสดงให้เห็นว่าทรัพยากรปลาแม็คเคอเรลในพื้นที่การทำประมงนี้ยังดีอยู่

การจับปลาเฮอริงได้ปริมาณดี ตลาดมีความต้องการในระดับปานกลาง ทำให้ราคาสูงขึ้น ราคาปลา sprat สูงขึ้นเช่นกัน เนื่องจากจับได้ระดับปานกลาง

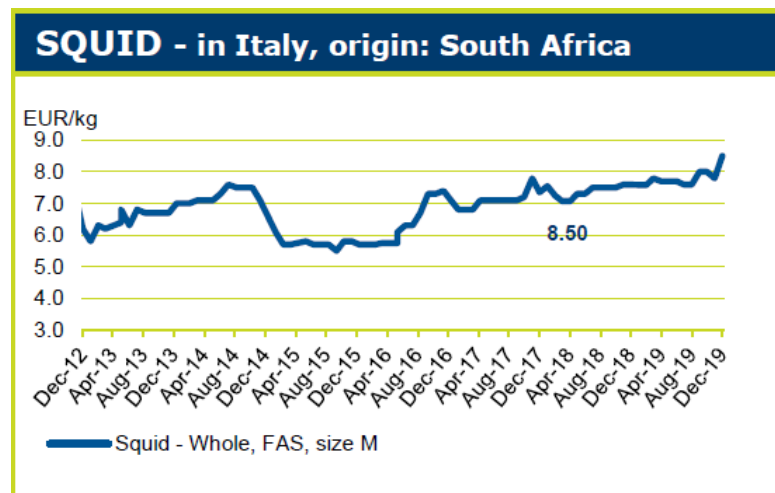

แผนภูมิที่ 6 แนวโน้มราคาปลาแม็กเคอเรลจากฝรั่งเศสในตลาดอิตาลี

หมึก (Cephalopods)

การจับหมึกในแอฟริกาใต้ได้ปริมาณต่ำ และราคาคงที่ที่ระดับเดิมจากเดือนที่ผ่านมา ตลาดอิตาลีและสเปนมีคำสั่งซื้อปริมาณจำกัด ทำให้ในช่วงนี้ของปีมียอดขายไม่ดีและหมึกราคาสูง การทำประมงหมึกเป็นไปอย่างล่าช้า และเรืออาจหยุดทำประมงในช่วงเทศกาล

ณ ปัจจุบัน ผลผลิตหมึกสาย (octopus) ยังคงเพิ่มขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ของอินโดนีเซีย ราคาวัตถุดิบคาดว่าจะลดลง เนื่องจากความต้องการผลิตภัณฑ์หมึกลดลง ราคาหมึกในสเปนลดลงอย่างมาก ในช่วงไตรมาสสุดท้าย กลับไปอยู่ที่ 3 ยูโรต่อกิโลกรัม

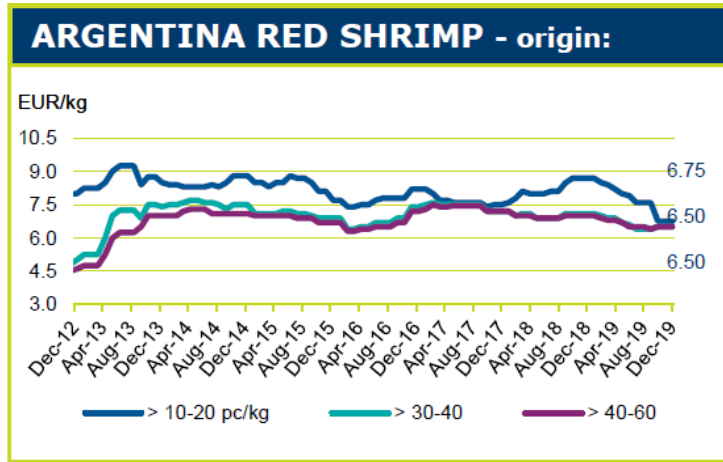
แผนภูมิที่ 7 แนวโน้มราคาหมึกจากแอฟริกาใต้ในตลาดอิตาลี

กุ้ง ปู (Crustaceans)

ราคากุ้งรัสเซียลดลงร้อยละ 20 ระหว่างปี 2560 – 2561 และราคากุ้งรัสเซียในช่วงปี 2561 – 2562 ลดลงเกือบร้อยละ 20 เช่นกัน ปริมาณการจับในปี 2562 เพิ่มขึ้นเกือบถึง 30,000 ตัน เพิ่มขึ้น 2 เท่าจากปี 2561 รัสเซียมีตลาดกุ้งภายในประเทศขนาดใหญ่ และผลผลิตร้อยละ 70 เข้าสู่ตลาดภายในประเทศ

ปัจจุบันกุ้งรัสเซียขนาด 250 – 350 ตัวต่อกิโลกรัม ราคาต่ำกว่า 2 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัม ราคาลดลงร้อยละ 15 จากปี 2561 กุ้งขนาด 120 ตัวต่อกิโลกรัม มีผลผลิตคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10 ของผลผลิตกุ้งรัสเซียทั้งหมด มีราคาอยู่ที่ 4 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัม ลดลงร้อยละ 24 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ราคากุ้งลดลงในปี 2562 ขณะที่กุ้งจากกรีนแลนด์ราคาคงที่ ได้มาช่วยภาพรวมของตลาดได้เล็กน้อย

หลังจากเริ่มต้นฤดูกาลทำประมงกุ้งในอาร์เจนตินา อวนลากกุ้งมีการทำประมงในอัตราที่ดี แต่ราคาภาพรวมยังคงต่ำ คาดว่าความต้องการกุ้งจะสูงขึ้นเนื่องจากใกล้ช่วงเทศกาลคริสต์มาส แต่อย่างไรก็ตามปริมาณกุ้งคงเหลือในท้องเย็นจะทำให้ราคาไม่สูงขึ้น

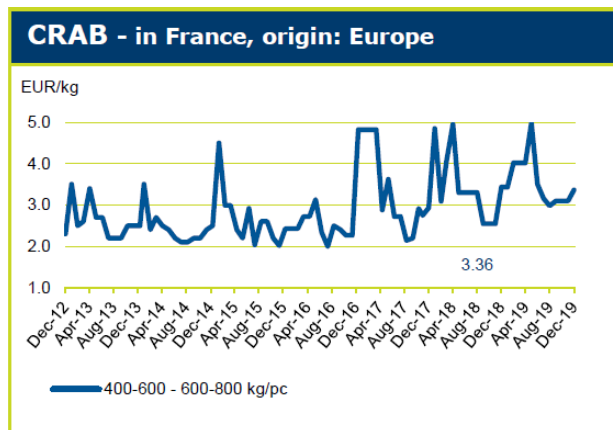
แผนภูมิที่ 8 แนวโน้มราคากุ้ง red shrimp จากอาร์เจนตินา

ผลผลิตกุ้งจากอินโดนีเซียลดลง เนื่องจากผู้เพาะเลี้ยงหยุดจับกุ้งช่วงใกล้ปลายปี ทำให้ราคาวัตถุดิบเพิ่มขึ้นบ้างในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะในพื้นที่ชาวตะวันออก

การส่งออกล็อบสเตอร์จากแคนาดาไปสหภาพยุโรป คิดเป็นปริมาณ 6,300 ตัน ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2562 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 มีสัดส่วนล็อบสเตอร์สด/มีชีวิตร้อยละ 46 นอกนั้นเป็นแบบแช่แข็ง ราคาเฉลี่ยล็อบสเตอร์แช่แข็งจากแคนาดาอยู่ที่ 16 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีราคาอยู่ที่ 15.8 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัม

ในปี 2562 ล็อบสเตอร์สด/มีชีวิตร ขายที่ราคา 14.3 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัม ปี 2561 อยู่ที่ 15 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัม ล็อบสเตอร์แช่แข็งขายที่ราคาสูงกว่าแบบสด/มีชีวิตร เนื่องจากล็อบสเตอร์แช่แข็งจากแคนาดามีเฉพาะส่วนหาง ดังนั้นเมื่อเทียบราคาโดยน้ำหนัก ราคาจะต่ำกว่าล็อบสเตอร์แบบสด/มีชีวิตร ฤดูกาลการจับล็อบสเตอร์เริ่มตั้งแต่ 26 พฤศจิกายน 2562 ส่วนใหญ่ไปยังตลาดสหภาพยุโรป ราคาขายส่งล็อบสเตอร์ยังคงสูง เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

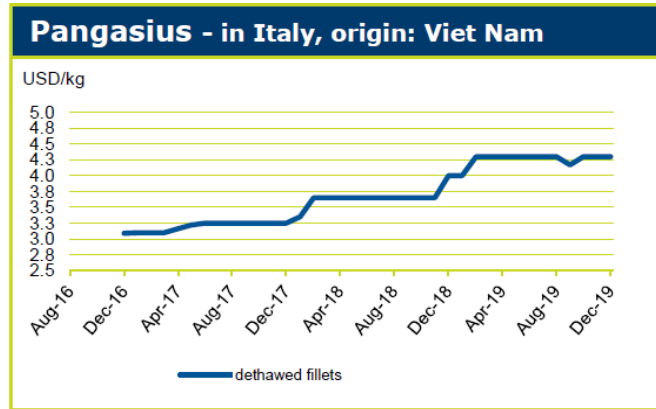
ความต้องการปูเพิ่มขึ้น ขณะที่การจับลดลงตามฤดูกาล ราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากช่วงเดือนก่อนหน้า แต่ต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาอยู่ 0.10 ยูโร

แผนภูมิที่ 9 แนวโน้มราคาปูจากยุโรปในตลาดฝรั่งเศส

ปลาน้ำจืด (freshwater fish)

ยุโรปตอนกลางนิยมปลาไน (Carp) สำหรับทำอาหารในช่วงคริสต์มาส ราคามีแนวโน้มสูงขึ้นในเยอรมันตอนใต้ และฮังการี ปลาแพงกาเซียสต่อริมักนิยมใช้ในร้านอาหาร และธุรกิจจัดเลี้ยง และความต้องการไม่สูงมากในช่วงเทศกาล ส่วนราคายังคงที่ที่ระดับสูง

แผนภูมิที่ 10 แนวโน้มราคาปลาแพงการเซียสต่อริจากเวียดนามในตลาดอิตาลี

หอยสองฝา (Bivalves)

ในช่วงนี้ ตลาดฝรั่งเศสมีหอยแมลงภู่นิตต่างๆ อย่างเช่น French Bouchot and Rope , Dutch bottom และ Spanish rope mussels หอยแมลงภู่นิตที่ได้รับการรับรองเป็นสินค้าออร์แกนิก ได้แก่พันธุ์ Rope จากไอร์แลนด์ และ French Bouchot จากฝรั่งเศส ทั้งสองชนิดได้รับความนิยม

ฤดูกาลหอยนางรมเริ่มต้น เมื่อเข้าสู่ฤดูหนาว อุตสาหกรรมรายงานว่าหอยนางรมเบอร์ 2 จะขาดตลาด แต่ขนาดเบอร์ 4 จะมี ในช่วงคริสต์มาสและปีใหม่เป็นช่วงการบริโภคหอยนางรม ทำให้ราคาสูงขึ้น จนเข้าสู่เดือนมกราคม จึงจะกลับสู่สภาวะปกติ

ปลาแซลมอน (Salmon)

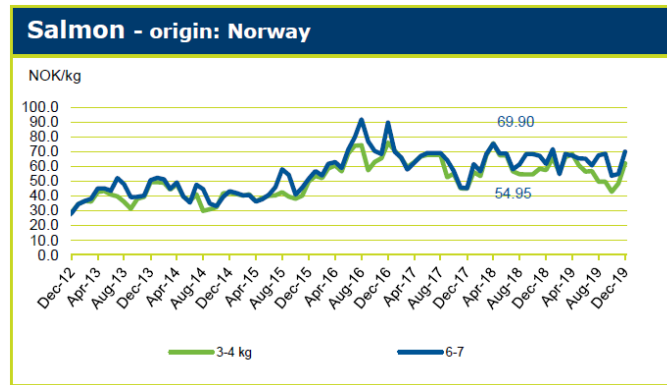
ราคาปลาแซลมอนแอตแลนติกเพาะเลี้ยงในยุโรป พื้นตัวในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา หลังจากผ่านจุดที่ราคาตกลงเมื่อต้นเดือนตุลาคม 2562 ดัชนีราคาแซลมอน Fish Pool รายงานราคาแซลมอนสดประจำสัปดาห์ที่ 49 อยู่ที่ 62.2 นอร์เวย์โครน ต่อกิโลกรัม เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ราคาอยู่ที่ 57.6 นอร์เวย์โครนต่อกิโลกรัม ราคาที่สูงขึ้น เนื่องจากปัจจัยด้านสภาพอากาศ และความต้องการสูงในช่วงปลายปี

สมาคมอาหารทะเลนอร์เวย์ (NSC) รายงานมูลค่าการส่งออกแซลมอนเดือนพฤศจิกายน 6,200 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากแนวโน้มราคาแซลมอนสูงขึ้น ส่วนปริมาณส่งออก 108,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 ในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2562 นอร์เวย์ส่งออกแซลมอนปริมาณ 1 ล้านตัน มูลค่า 66,000 ล้านนอร์เวย์โครน ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 7 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา NSC รายงานเพิ่มเติมว่า ส่วนแบ่งตลาดแซลมอนที่ส่งไปโรงงานแปรรูปแป็องตันในสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น อย่างเช่น โปแลนด์ เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ ลิทัวเนีย ก่อนที่จะส่งออกสินค้าที่แปรรูปแล้วต่อไปยังตลาดผู้บริโภคต่อไป

ราคาแซลมอนแอตแลนติกจากฟาร์มในสกอตแลนด์อยู่ที่ 6 ปอนด์ต่อกิโลกรัม เป็นราคาประจำสัปดาห์ที่ 49 สำหรับแซลมอนขนาด 2 -3 กิโลกรัม ราคาเพิ่มขึ้นจาก 5.3 ปอนด์ต่อกิโลกรัมในสัปดาห์ก่อนหน้า และสูงกว่าสัปดาห์เดียวกันในปี 2561 อยู่ 0.3 ปอนด์ แนวโน้มราคาเป็นแบบเดียวกับแซลมอนนอร์เวย์ มีความไม่แน่นอนของอุตสาหกรรมแซลมอนอังกฤษ จากการที่อังกฤษเจรจาออกจากความเป็นสมาชิกสหภาพ

ยุโรป (Brexit) และ แซลมอนแอตแลนติกฟิลล์จากฟาร์มในสกอตแลนด์ อยู่ในรายชื่อสินค้าเป้าหมายที่สหรัฐฯ จะขึ้นภาษีนำเข้า ท่ามกลางความตึงเครียดทางการค้าที่สูงขึ้น

การคาดการณ์ด้านราคาตลาดของแซลมอนยุโรป ดีขึ้นในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาล่วงหน้าของดัชนี Fish Pool ชี้ว่าราคาจะอยู่ในระดับกลางถึงสูง ในช่วง 60 - 70 นอร์เวย์โครน ในช่วงที่เหลือของปี และต่อไปจนถึงครึ่งแรกของปี 2563 คาดว่าผลผลิตแซลมอนแอตแลนติกในปี 2563 จะเติบโตร้อยละ 4 - 5 แต่ผู้เพาะเลี้ยงคาดว่าจะเติบโตมากกว่านี้

แผนภูมิที่ 11 สถานการณ์ราคาแซลมอนจากนอร์เวย์

ปลาเทราต์ (Trout)

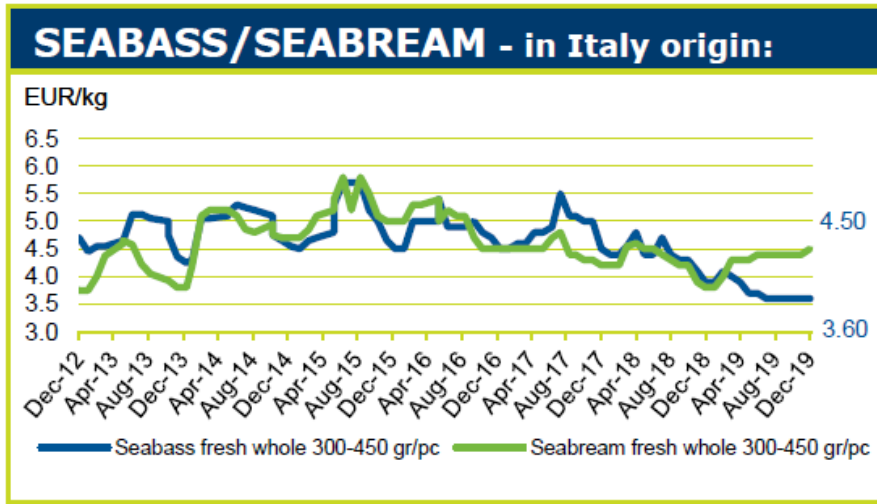
ปลาเทราต์จากฟาร์มเพาะเลี้ยงมีผลผลิตสูงในปีนี้ โดยเฉพาะในช่วงกลางปี ตั้งแต่เดือนตุลาคมเป็นต้นมา ปริมาณปลาเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า และยังคงมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้นต่อไป ราคาส่งออกปลาเทราต์สูงขึ้นในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา แต่ไม่สูงเท่าราคาส่งออกแซลมอน ในช่วงสัปดาห์ที่ 48 ปลาเทราต์สดทั้งตัวราคา 56.88 นอร์เวย์โครน สูงขึ้นร้อยละ 9 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 สมาคมอาหารทะเลนอร์เวย์ (NSC) รายงานว่านอร์เวย์ส่งออกปลาเทราต์ 6,700 ตัน มูลค่า 382 ล้านนอร์เวย์โครน ในเดือนพฤศจิกายน 2562 ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเดือนพฤศจิกายน ปีก่อนหน้า ในช่วง 11 เดือนแรก การส่งออกสะสมอยู่ที่ 54,100 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 31 มูลค่า 3,300 นอร์เวย์โครน เพิ่มขึ้นร้อยละ 25

ปลากะพงขาว (Seabass) ปลาตะเพียนทะเล (Seabream) และปลา Meagre³

ราคาปลากะพงขาวยังคงลดลงอย่างมากในตลาดยุโรป ขณะที่ราคาปลาตะเพียนทะเลยังอยู่ในระดับปานกลางและมีเสถียรภาพ ราคาปลากะพงขาวจากประเทศกรีซ ขนาด 300 - 450 กรัม ในตลาดอิตาลีอยู่ที่ 3.6 ยูโรต่อกิโลกรัม ปี 2561 ราคา 3.9 ยูโรต่อกิโลกรัม ราคาปลาตะเพียนทะเลปี 2562 อยู่ที่ 4.5 ยูโรต่อกิโลกรัม ปี 2561 ราคา 3.8 ยูโรต่อกิโลกรัม

ในตลาดอื่นๆ ราคาไม่ต่างกันมากนัก ทรุกีรายงานราคาปลาตะเพียนทะเลส่งออกไปสหภาพยุโรปสูงกว่าปลากะพงขาว 0.5 ยูโรต่อกิโลกรัม และระดับราคาที่ต่ำในปัจจุบันเป็นผลจาก ผลผลิตปลาจากทรุกีเกินความต้องการของสหภาพยุโรปทำให้สินค้าล้นตลาด อย่างไรก็ตามผู้สังเกตการณ์ในอุตสาหกรรมคาดว่าความตึงตัวของสถานะทางการเงินของทรุกีจะทำให้มีการส่งออกสินค้าเพิ่มมากขึ้นต่อไป

³ ปลา Meagre เป็นปลากินเนื้อ อาศัยอยู่บริเวณผิวน้ำตามชายฝั่งบริเวณมหาสมุทรแอตแลนติก ตั้งแต่ฝรั่งเศส ถึงเซเนกัล และทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

แผนภูมิที่ 12 สถานการณ์ราคาปลากะพงขาวและปลาคะพงทะเลในตลาดประเทศอิตาลี